

BÁRSONY LÁSZLÓ 80

A Weiner Le emlékdíj átvételekor dr. Vigh Andreával (2019. április)

Bársony László (Pécs, 1946. február 5.) brácsaművész, egyetemi tanár. 1964 és 1969 között Lukács Pál tanítványa a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, 1970-től a főiskola adjunktusa, később docense. 1967-től a Magyar Állami Hangversenyzenekar tagja, 1976-tól napjainkig az időközben Nemzeti Filharmonikus Zenekarrá vált együttes szólóbrácsása, szólamvezetője, amellyel mintegy negyven alkalommal lépett fel szólolistaként. 1968-ban I. díjat kapott a Weiner Leó emlékére rendezett X. Budapesti Nemzetközi Zenei Versenyen, majd megnyerte az első Pablo Casals Nemzetközi Brácsaversenyt. 1978-tól az Új Budapest vonósnégyes tagja. A kvartett 2005-ben primáriusa, Kiss András halálával feloszlott. Ezután Bársony László fia, Péter javaslatára megalakították a Budapest Szextettet, amelyben apák és ugyanazon a hangszeren játszó fiaikkal muzsikálnak együtt. Hangfelvételei a Hungaroton, a Hyperion és a Naxos kiadó gondozásában jelentek meg.

(info.bmc.hu)

Díjai:

- X. Budapesti Nemzetközi Zenei Verseny első díja (1968)
- Ferencsik János-díj (1997)
- Liszt Ferenc-díj (1997)
- Weiner Leó-emlékdíj (2019)

NYOLCVAN? Konrád György köszöntése¹

Konrád György
(1924. október 18. – 2024. május 28.)
brácsaművész-tanár

Kedves Gyuri!

Egy titokról szeretném fellebbenteni a fátylat. Valószínűleg csak Te nem tudsz erről, de valamikor a 20. században, az egyik szegedi anyakönyvi hivatalban kisebb adminisztrációs hiba keletkezhetett. Ugyanis Konrád György brácsaművész születési bizonyítványán az évszám (1924. október 18.) nyilvánvalóan csak elírás lehet.

Nincs ember, aki elhinné a korodat. Nyilván nem is igaz. Elárulhatnád egyszer, hány alkalommal akart már bliccelésért megbüntetni az ellenőr, aki később nyilván sűrű bocsánatkérések közepette adta vissza igazolványodat, hiszen egy ideje nincs szükséged jegyre trolin, metrón, villamoson. Persze tudom, a kor nem dicsőség, hanem szerencse dolga, de ennek a szerencsének a kovácsa Te magad voltál és vagy manapság is.

Sohasem váltál szakbarbárrá mesterségünkben, és nem ártott neked a hivatásunkkal óhatatlanul együtt járó stressz sem. Csodálatos és teljes életet éltél és élsz. Feleséged, Márta mindig a biztos családi háttérrel jelentette akkor is, amikor hivatásod rövidebb hosszabb időre külföldre szólított. És persze itt vannak felnőtt fiaid, meg az unokák!

A sok munka és a család mellett mindig fontos volt számodra valami olyan elfoglaltság, amelyben újra és újra feltöltődhettél, hogy pihenten láthass neki

---

¹ Muzsika 2004/10.

oron következő feladataidnak. Nevezzük ezt hobbinak? Mennyi volt és van ezekből Neked, te jó isten! És mindegyiket milyen jól csináltad, csinálod! Emlékszem, amikor egyazon zenekarban dolgoztunk, néhányszor sakkoztál velem, csak az volt kérdéses, mennyi időn belül kapom a mattot. Turnékon párszor ultiztunk, rendszeresen üres zsebbel álltam fel az asztaltól. Felváltva (néha úgy érzem, egyidejűleg) futsz, úszol, teniszezel, focizol. Ha az időjárás kedvező, gombát gyűjtesz, majd elkészíted nagy szakértelemmel. (Lehet, hogy titokban ejtőernyős ugrásokat is végzel két sárkányrepülés között?)

Egyáltalán: van valami, amit rosszul csinálsz? Aligha.

Most pedig a legfőbb hobbi: hivatásod, a zene. Nem ismerek műfajt, melyet brácsával a kezekben ki ne próbáltál volna. Kisujjadbán a szimfonikus, az operai és a kamarazenekari repertoár – és sok emlékezetes hangversenyen szólístaként is örömet szerezte hallgatóságodnak. Bizonyára kevesebben tudják rólad, hogy akkor sem jössz zavarba, mikor a szükség úgy kívánja, hogy hegedülj, hiszen azt is remekül műveled.

A Zeneakadémián tanítványaid imádtak az óráidra járni és a mai napig profitálnak a Tőled tanultakból. Mind a tanításban, mind a különböző zenekaroknál eltöltött hosszú idő alatt a legjobb kolléga voltál, generációs és tudásbéli különbséget soha nem éreztettél senkivel, és a legközvetlenebb viszonyt alakítottad ki mindannyiunkkal.

Végül, de semmiképp sem utolsósorban, álljunk meg egy pillanatra talán legjelentősebb tevékenységednél, a Tátrai Vonósnégyesben nyújtott teljesítményednél. Végig játszottad a kvartettirodalom bécsi klasszikus műveit (meg még sok egyebet), ezeknek jó részét lemezre is vettétek. Se szeri, se száma azoknak a kortárs magyar szerzőknek, akiknek kompozícióit bemutattátok és sikerre vittétek. Haydn összes vonósnégyesének megörökítése már önmagában is hatalmas és tiszteletet parancsoló vállalkozás.

Vegyük hozzá még azt is, hogy ez a felvételsorozat mindmáig etalonnak minősül a világ nagy zenei szaklapjaiban. E felvételeket újra és újra kiadták, és ma is ott sorakoznak a boltok polcain Fokvárostól Tokióig, New Yorktól Londonig.

Pályád során bizonyára sok irigységgel találkoztál. Kérlek, örülj ennek!

Kedves Gyuri! Isten éltesse sokáig!

Laci (BÁRSONYLÁSZLÓ)

BÁRSONY LÁSZLÓ A BRÁCSAVERSENY GYŐZTESE²

A 10. BUDAPESTI NEMZETKÖZI ZENEI VERSENY egyik ágában, a mélyhegedűszakon megszületett az eredmény. A zsűri ítélete szerint a versenyt *Bársony László* (Magyarország) nyerte. Második helyezett Jurij Jurov (Szovjetunió), a harmadik Erdélyi Csaba (Magyarország), örvendetes számunkra mind Bársony, mind Erdélyi győzelme, illetve előkelő helyezése, annál is inkább, mivel véleményünk szerint a zsűrit döntésében kizárólag zenei szempontok vezették.

Akik a brácsaverseny menetét kezdettől fogva figyelemmel kísérték, már az elsőfordulóban megérezhették *Bársony László* felkészültségét, zenei értelmét és játékának koncepcióját. Céltudatosan törekszik arra, hogy a darabokat ne csak eljátssza, hanem magáévá tegye, megértse, és így tárja közönsége elé. Érett és tudatos muzsikus, akinek ugyanakkor minden technikai eszköz a rendelkezésére áll, a kezében van, tehát a hangszer ellenállása az ő játékában alig, vagy egyáltalán nem érezhető. Hindemith szóló szonátájában remek érzékkel proporcionálta a zenei anyagot Johann Chr. Bach c-moll brácsaversenyének második tételében a késő barokk melódia szélesen hömpölygő zenei íveit egyetlen pillanatra sem ejtette le, hanem a maga teljes gazdagságában bontakoztatta ki előttünk. Még tovább fokozódott lelkesedésünk, amikor Brahms kései, gyönyörű Esz-dúr szonátáját adta elő Almási László avatott zongorakisérével. Hangja telt és zengő volt, játéktechnikája kifogástalan, intonációja tiszta. A zenekari döntőben tőle hallott Hindemith-versenymű azután végképpen megerősítette azt a meggyőződést, hogy *Bársony* mellett szóba sem jöhet más győztes.

(...)

Lukács Pálnak, a Zeneművészeti Főiskola brácsa-professzorának két szempontból is hálával és köszönettel tartozunk: az ő tanítványai hoztak dicsőséget a magyar muzsikának, és az ő elnöklete biztosította a verseny tisztaságát

(*Pernye András*)

---

² Magyar Nemzet 1968/228. sz. (részlet)

A 10. BUDAPESTI NEMZETKÖZI ZENEI VERSENY³

A legegységesebbnek talán a brácsások versenyét mondhatjuk. A 11 ország képviselőjében érkezett 20 versenyző viszonylag egységesnek nevezhető színvonalat képviselt, a középdöntőbe került 9 versenyző már komoly, igazán internacionális nívón játszott. Már az első fordulónál biztosra vehettük, hogy ez a verseny a magyar, szovjet és a francia fiataloké felkészültségben, zenei biztonságban magasan kiemelkedtek a többiek közül. Jurij Jurov és Igor Boguszlavszkij elsősorban rendkívül intenzív hangjával, és a szovjet versenyzőknél szinte előre biztosra vehető kitűnő technikai felkészültségével tűnt ki. A francia Jean Dupouy karcsú, elegáns brácsahangjához nagy pódiumbiztonság járult. A két magyar díjnyertes, a győztes *Bársony László* és a harmadik helyezett Erdélyi Csaba (mindketten Lukács Pál iskoláját végzik) érdekes ellentétet alkot: *Bársony* a teltebb, érzékibb hang, a nagyobb lírai érzék, míg Erdélyi elsősorban elmélyült kultúrájával és zenei intelligenciájával fogja meg a hallgatót. Büszkén mondhatjuk, hogy a második fordulóban ők ketten játszották csak igazán jól a kötelező Bach-Kodály kromatikus fantáziát.

(*Raics István*)

NYÁRESTI HANGVERSENY (1971. július 1.)⁴

Mintha csak a már erőteljesen kibontakozó nyári időszak belefáradt volna a várakozásba, hogy végül is kedvére való hangversenyhez, művészi élményhez jusson, mire az első alkalomra sor került, kánikulaikedve elpárolgott és olyan őszi, októberre emlékeztető időjárást produkált, hogy a várva várt kiscelli megnyitó a szabad térségről mindenestül lemenekült a MOM barátságos, meleg hajlékába. Ez a tágas, elég jóakusztikájú terem volt már máskor is a komoly muzsikálás otthona, mostani látogatottsága azt sejteti, hogy alkalmasint olyanokkal is bővült, akik itteni törzsközönségéből verbuválódtak, így hát a színhelycsere kapcsán érzékenyebb veszteségről nemigen lehet beszámolni. A Liszt Ferenc Kamarazenekar, fiatalok fiatal együttese, muzsikált nevelő-vezető karmesterük, Sándor Frigyes keze alatt. Régi tapasztalatként figyelhattünk ezúttal is arra, hogy az ilyen típusú muzsikálás együttese hamarabb és készségesebben forr egységbe erőteljesen ritmikus, fix és sűrű hangsúlyok füzéréen font muzsikák megszólaltatásakor, mint az érzelem árnyalta szabadabb, a logikusabb formálást megengedő, vagy épp megkívánó tételek kialakításakor, amelyek mindenképpen érettebb, simulékonyabb összeszokottságot kívánnak. Ez a minőségi nüansz érezte jelenlétét mára nyitó Vivaldi-szimfónia összbenyomásában, de kiváltképpen Händel *Vízizené*-jében, amelyből szinte

³ Muzsika, 1968/11. szám (Részlet)

⁴ Országos Filharmónia Műsorfüzet, 1971/27. szám.

kiemelkedtek a frissen, lendületesen megfogalmazott gyors tételek a halványabbra sikerült lassúbbak rovására. Nem érdektelen nálunk a brácsának, a mélyhegedűnek a kultusza – élete végső szakaszában Bartókunk figyelme is ráterelődött e hangszerre –, talán az ő példáját követve gyarapítják fiataljaink a hangszerliteratúráját. Az előadóművészet síkján mindenesetre „iskolá”-ja van, amelyet kiváló képességű fiatalok képviselnek, mint aminő *Bársony László* is, akitől ezúttal régibb művet, a Johann Christian Bachnak tulajdonított, de eléggé „gyanús” versenyművet hallottuk. Persze nyilvánvalóan másként vetődik fel az eredet, a hitelesség kérdése egy zenetudós és másként a hálás hangversenydarabot kereső művész, vagy éppen csak pusztán élvezetet kereső hallgató számára, így hát mi sem akadályozta, zavarta a gyönyörködést a művész hangszerének pompás zengése hallatán. Már már a „nomen est omen” jegyében kaptuk e puha kelmére emlékeztető, szép tónust. E hangszer jellemzője, miként magyar neve is kifejezésre juttatja, a mélység, az a mély regiszter, amely ezzel a színnel egyedül e hangszer sajátja: az érvényesülést általa a Bach-fíú műve is bőséggel kínálja, de *Bársony László* erre is ráduplázón hozza ki hangszeréből e mély tűzű, varázsos brácsa-hangzásokat.

(*Molnár Jenő Antal*)

RÉTI JÓZSEF DALESTJE (1972. júl. 17.)⁵

A hangversenyt igen ízlésesen, úgy szerkesztették, hogy az olasz barokk áriák után olasz barokk mester, Benedetto Marcello szerzeménye, a Schumann-dalok előtt pedig Schumann-mű hangzott el, brácsára és zongorára: egy G-dúr szonáta, illetve a *Märchenbilder* című ciklus (op. 113) – mindkettőt nagyon ritkán játszó. E művek előadója, a fiatal *Bársony László* mind tónusának szépségével, mind kifejező, stílusos és változatos, a zenei karaktereket a gyors és lassú tételekben egyaránt meggyőzően érzékeltető, emóciókban gazdag, átélt, technikailag-zeneileg egyaránt biztos játékával méltóképp illeszkedett a magas színvonalú est hangulatába. Örömmel regisztráltuk most is, hogy a zongorakísérés művészetének az ifjú generáció köréből is van már jeles képviselője: Szabóky Márta. Ő *Bársony László* partnere volt.

(*Hamburger Klára*)

---

⁵ Országos Filharmónia Műsorfüzet 1971/31. szám (Részlet)

KONCERTKRÓNKA⁶

Ritka szép műsor és nagyszerű közreműködő gárda jellemezte a nyári hangversenyidény első „szabadtéri” kamarakonzertjét (1979. június 18.), amelyet, ironikus módon, a Zenélő udvar helyett a Marczibányi téri úttörőházban voltak kénytelenek megrendezni. SCHIFF ANDRÁS volt az est főszereplője, hozzá társultak legrangosabb fúvósszólistáink közül *Kovács Béla* (klarinét), *Fülemile Tibor* (fagott), *Pongrácz Péter* (oboa) és *Tarjáni Ferenc* (kürt), valamint *Bársony László* brácsaművész, a négykezes művekben pedig Rados Ferenc vállalta a muzsikus-társ szerepét. A műsort Mozart két egyedülállóan szép kamarakompozíciója keretezte: az Esz-dúr K. 498-as trió (amely „Kegelstatt” néven is ismert, mert az anekdota szerint Mozart kuglizás közben komponálta, s amely az egyetlen trió, amelyben nem hegedű és gordonka, hanem klarinét és brácsa a zongora partnere), valamint a szintén Esz-dúr zongorás-fúvóskvintett (K. 452), amelyről Mozart egy 1784-es keltezésű levelében így számolt be apjának: s ezt a kvintettet: „*magam is a legjobbnak tartom, amit életemben írtam*”. Két f-moll négykezes darab helyezkedett el a műsor közepén, Mozart utolsó éveiből származó szerzemények: az f-moll fantázia (K. 608) és az f-moll adagio és allegro (K. 594) – érdekességük, hogy Mozart mechanikus orgonára komponálta őket, így a négykezes átírat nem tőle származik (ami vajmi keveset von le e művek értékéből). A trió megszólaltatása igazán csak a nyitótétel visszatérésszakaszától vált felszabadulttá. E műben kétségtelenül a klarinété a vezető szerep; ezt Kovács Béla kifinomult muzikalitással és meghatóan szép tónusú hangszerszólókkal is igazolta. A zenei textúrába való beilleszkedés szép példáját adta *Bársony László*; játékában csak az időnkénti, kissé ragadós artikuláció nem tetszett. Schiff mind a trióban, mind a kvintettben azzal a fajta alapállással muzsikált, ami az ilyen alkalmi kamaratársulások esetében a legcélravezetőbb: a részletek aprólékos csiszolgatása helyett a karakterek, tempók és dinamikai szintek helyes megválasztására koncentrálna. Fúvós partnerei is tulajdonképpen mindenfajta mesterkéeltség nélkül, természetes módon muzsikáltak, de ez az ő esetükben rendkívül kiegyenlített hangzású, pontosan artikulált, koncentrált összjátékot eredményezett. Produkciójuk az igazán nagy Mozart-élmények erejével hatott. Rados és Schiff házimuzsikálás-hangulatú, bár annál magasabb színvonalú négykezes játékában mindkét művet megismételte, de fordított ülésben. Az összehasonlítás önként adódott: Schiff érzékenyebb dallamjátéka, Rados egzaktabb kísérete döntött a szólások szerencsésebb megválasztásában.

(*Boronkay Antal*)

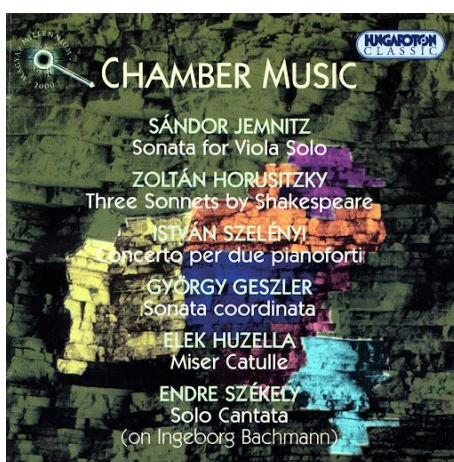
---

⁶ Muzsika, 1979/8. szám (Részlet)

HANGVERSENY⁷

Az előadói színvonal felívelésének jegyében szólalt meg azonban Bársony László és Prunyi keze alatt a Lukács Pál számára komponált brácsa-zongora szonatina (1969) a koncert második részének megnyitójaként. Kovács Imre (fuvola) társaságában ugyancsak Bársony László kísérte Sziklay Erikát A rózsalángolás című Vas István-ciklus (1966) megszólaltatásakor: nem hármuk hibája, hogy a kompozíció adós maradt az érdekességgel, a valóban lírai pillanatok tiszta erejével. Ennek az egy műnek esetében úgy éreztem: a kissé sápadt, meglehetősen vontatott szerkezetű, egyhelyben álló dramaturgiájú darab hatása nem igazolta a műsor összeállítóinak választását. A teljes hangverseny végül mégis alkotás és előadók szerencsés találkozásával zárult: Kiss András, Párkányi Tibor és Prunyi Ilona hármasa tűzzel, virtuozitással és magabiztos hangszeres tudással játszotta Dávid Gyula 1972-es keltezésű, igen lendületes zongorás trióját. (1983. december 10. – Zeneakadémia)

(Kovács Sándor)

[Sonata for Viola Solo: I. Allegro](#) (4:57)

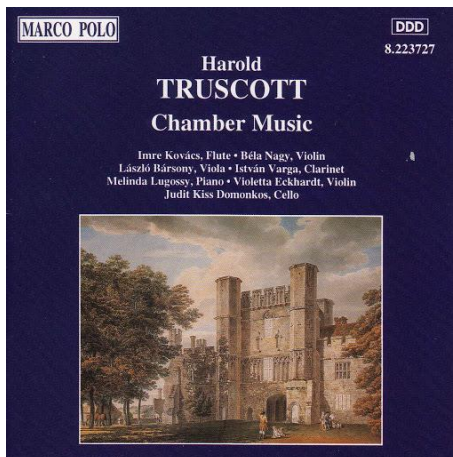
[Sonata for Viola Solo: II. Lento](#) (5:08)

[Sonata for Viola Solo: III. Allegro vivo](#) (2:46)

© 2001 HUNGAROTON RECORDS LTD.

---

⁷ Muzsika 1984/2. (Részlet)

IV. Finale: Tempo di menuetto (molto moderato) (4:16)

© 1994 Marco-Polo